



Färdplan för inre marknaden för paketleveranser

Utrikesdepartementet

2014-01-16

Dokumentbeteckning

KOM (2013) 886

Meddelande från kommissionen: En färdplan för fullbordandet av den inre marknaden för paketleveranser – Bygga upp förtroendet för leveranstjänster och uppmuntra nätförsäljning

Tidigare faktapromemoria i ärendet: 2012/13:FPM48

Sammanfattning

Kommissionens meddelande i form av en färdplan syftar till att stimulera redan pågående förbättringar av affärsmodellerna och konkurrensen på leveransmarknaden, till förmån för e-handlarna, slutkunderna och ekonomin i stort. Meddelandet innehåller tre mål med tillhörande rekommenderade åtgärder som riktar sig till såväl leverantörer och e-handlare som medlemsstaterna och kommissionen. Målen handlar om att öka öppenheten och informationen, tillgängligheten och konsumentskyddet för leveranstjänster.

Färdplanen innehåller inga bindande förpliktelser för någondera av parterna, utan det handlar om självreglering. Kommissionen kommer dock att övervaka utvecklingen under en 18-månadersperiod från planens offentliggörande.

Regeringen välkomnar kommissionens meddelande.

1.1 Ärendets bakgrund

E-handeln anses allmänt vara ett viktigt bidrag till ekonomisk tillväxt och sysselsättning i EU. Mellan 2013 och 2016 väntas e-handeln nå en årlig tillväxt på mer än tio procent i hela EU.

I kommissionens meddelande *Samstämmiga ramar för att öka tilltron till en inre e-marknad för e-handel och nättjänster* från januari 2012 framhålls att leveranser av varor som köpts online är en av de fem viktigaste prioriteringarna för att öka e-handeln till 2015 (se även faktagpromemoria 2011/12:FPM110). I december 2012 presenterade kommissionen grönboken *En integrerad marknad för leverans av paket i syfte att främja e-handeln inom EU* (se faktagpromemoria 2012/13:FPM48), som var föremål för samråd våren 2013. Rådet och Europaparlamentet har flera gånger påpekat hur betydelsefull den digitala ekonomin, e-handeln och utvecklingen av gränsöverskridande tjänster är. Europeiska rådet lyfte i sina rådslutsatser från oktober 2013 fram att en stark digital ekonomi är avgörande för tillväxt och europeisk konkurrenskraft i en globaliserad värld.

Kommissionen presenterade den 16 december 2013 meddelandet *En färdplan för fullbordandet av den inre marknaden för pakettleveranser – bygga upp förtroendet för leveranstjänster och uppmuntra nätförsäljning*.

1.2 Förslagets innehåll

Färdplanen syftar i huvudsak till att öka bekvämligheten för konsumenten, även om den också ska innebära fördelar för e-handlare och ekonomin i stort. De åtgärder som kommissionen rekommenderar i färdplanen riktar sig till leverantörerna och e-handlarna, medlemsstaterna och tillsynsmyndigheterna samt till kommissionen själv.

Enligt kommissionen finns det idag problem med avsaknad av interoperabilitet i systemet och bristfällig information, och det råder enighet om behovet av förbättringar. Leverans- och logistikmarknaden är en innovativ, växande marknad under mycket snabb utveckling. Med färdplanen inbjuder kommissionen leverantörerna, e-handlarna och medlemsstaterna att vidta självreglerande åtgärder.

Om vissa åtgärder inte slutförts efter 18 månader från planens offentliggörande, eller om de inte visat sig vara tillräckligt verkningsfulla mot bakgrund av de fastställda målen, kommer kommissionen att överväga lämpliga korrigerande åtgärder för att avhjälpa marknadsmisslyckanden.

Målen med färdplanen är att skapa:

- 1) Större öppenhet och information;
- 2) Tillgängligare leveranslösningar med högre kvalitet och till överkomligare priser;
- 3) Bättre klagomålshantering och ökade möjligheter till kompensation för konsumenterna.

1. Större öppenhet och information: Kommissionen uppmuntrar leverantörerna tillsammans med e-handlarna, att förbättra tillgången till information om leveranslösningar för e-handlare nationellt och internationellt. E-handlarna uppmuntras också att ge konsumenterna lämplig information på sina webbplatser. Medlemsstaterna och tillsynsmyndigheterna väntas bidra med statistik om inhemska och gränsöverskridande paketleveranser från alla tillhandahållare av posttjänster inom ramen för arbetet inom den europeiska gruppen av tillsynsmyndigheter för posttjänster. Vidare föreslås att medlemsstaterna fastställer tydliga nationella kvalitetsstandarder för skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster för (gränsöverskridande) paketleverans och garantera en oberoende övervakning. Slutligen föreslås att de nationella tillsynsmyndigheterna årligen offentliggör resultaten av de statistiska uppgifterna och mätningen av kvalitetsstandarderna.

Kommissionen ska i sin tur:

Inleda en undersökning om öppenheten på marknaderna för paket och tjänster;

Presentera den femte tillämpningsrapporten om genomförandet av postdirektivet, som behandlar hela paketsegmentet;

Be europeiska gruppen av tillsynsmyndigheter för posttjänster att rapportera om tjänsternas kvalitet och statistiska uppgifter när det gäller paket, och att göra en översyn av marknaderna för gränsöverskridande paketleverans.

2. Tillgängligare leveranslösningar med högre kvalitet och överkomligare priser: Leverantörerna, tillsammans med e-handlarna, föreslås utveckla lösningar för ökad driftskompatibilitet

(sammankopplade informationssystem; gränsöverskridande lösningar för spårning, märkning och sammanhörande processer som kräver ökad standardisering; effektivare returlösningar; leverans den sista sträckan).

2013/14:FPM45

Kommissionen ska ge europeiska standardiseringsorgan i uppdrag att utveckla frivilliga standarder för gemensamma adresssystem.

3. Bättre klagomålshantering och ökade gottgörelsemöjligheter för konsumenterna: Leverantörerna tillsammans med e-handlarna föreslås förbättra mekanismer för tvistlösning och konsumentskyddssystem. Medlemsstaterna föreslås genomföra och uppmuntra tillämpningen av de informationskrav vid distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler som härrör från direktivet om konsumenträttigheter redan innan dessa bestämmelser träder i kraft. Vidare bör medlemsstaterna, i enlighet med artikel 19 i postdirektivet och direktivet om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister, utveckla mekanismer för alla paketleveranstjänster.

Kommissionen ska:

Uppmärksamma leveransrelaterade aspekter i samband med de riktlinjer om genomförandet av direktivet om konsumenters rättigheter som kommer att offentliggöras 2014;

Begära att europeiska gruppen av tillsynsmyndigheter för posttjänster analyserar konsumentklagomål med koppling till gränsöverskridande leveranser;

Ge europeiska standardiseringsorgan i uppdrag att utveckla frivilliga standarder för mätning av klagomål.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Inte aktuellt. Inga nya lagförslag föreslås i meddelandet.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Enligt kommissionen överensstämmer alla åtgärder som föreslås i färdplanen med och är förenliga med den gällande fleråriga budgetramen (2007-2013) och den nya budgetramen (2014-2020). Ingen av åtgärderna påverkar tillämpningen av EU:s konkurrensregler. Medan de flesta av åtgärderna är inriktade på aspekter som rör leveranser mellan företag och konsumenter, kan vissa också tillämpas på leveranser mellan företag. Inga budgetära konsekvenser kan därför i nuläget förutses.

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens meddelande. En fördjupad inre marknad för e-handel och tjänster har stor potential att stärka tillväxten och öka sysselsättningen. I Sverige hade e-handeln en tillväxt med 14 procent år 2012, att jämföra med två procents tillväxt för den traditionella detaljhandeln. Enligt hittills tillgängliga uppgifter (t.o.m. tredje kvartalet 2013) ökade den svenska e-handeln med 17 procent år 2013.

Leverans och retur av produkter tillhör en av de tio viktigaste frågorna för e-köpare och e-handlare inom EU. Av nyligen genomförda undersökningar framgår att e-handlares leveranstjänster är en av de grundläggande faktorerna vid konsumenternas beslut att handla av dem. Nästan 40 procent av de europeiska konsumenterna anger att leveransproblem hindrar dem från att handla på nätet. Leveransproblem står för huvuddelen av de konsumentklagomål om gränsöverskridande internettransaktioner som nätverket europeiska konsumentcentrum mottar. Regeringen noterar mot denna bakgrund betydelsen av välfungerande paketleveranser för e-handels utveckling.

Regeringen kan i huvudsak stödja de tre övergripande målen som presenteras i färdplanen. Utgångspunkten för det fortsatta arbetet bör enligt regeringens mening vara att genomföra de åtaganden i form av självreglering som en grupp postoperatörer och International Post Corporation (IPC) nyligen gjort.

När det gäller de specifika åtgärder som riktas till medlemsstaterna och de nationella tillsynsmyndigheterna, noteras att vissa av uppgifterna eventuellt skulle kunna anses innebära ett utökat uppdrag och därmed förändra förutsättningarna för de nationella tillsynsmyndigheterna, Post- och telestyrelsen i Sverige. Detta gäller bl.a. åtgärder avseende statistikinsamling och redovisning av resultatindikatorer. Regeringen ställer sig mot denna bakgrund i detta skede tveksam till en del av dessa åtgärder.

Åtgärderna som föreslås i färdplanen behöver analyseras vidare. Regeringen avser bl.a. att inhämta synpunkter från berörda aktörer.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Rådet har flera gånger påpekat hur betydelsefull den digitala ekonomin, e-handeln och utvecklingen av gränsöverskridande tjänster är. Medlemsstaternas ståndpunkter med anledning av det aktuella meddelandet är ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentet har flera gånger påpekat hur betydelsefull den digitala ekonomin, e-handeln och utvecklingen av gränsöverskridande tjänster är.

Meddelandet har inte sänts på remiss.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Inte aktuellt då meddelandet inte innehåller några lagstiftningsförslag.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Inte aktuellt då meddelandet inte innehåller några lagstiftningsförslag

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Kommissionen kommer att övervaka utvecklingen under en 18-månadersperiod från planens antagande, och rapportera om de framsteg som gjorts före periodens utgång. Bl.a. avser kommissionen att organisera särskilda möten och seminarier för att sammanföra alla berörda parter, tydligt klargöra vilka resultat som förväntas (även en tidsplan) och bedöma gjorda framsteg. Frågor som är relevanta för medlemsstaterna kommer att diskuteras i de kommittéer som inrättats genom postdirektivet och e-handelsdirektivet. Vidare ska kommissionen se till att arbetsprogrammen för den europeiska gruppen av tillsynsmyndigheter för posttjänster för 2014 och 2015 tar hänsyn till de uppgifter som anges i färdplanen.

Om 18 månader genomför kommissionen en utvärdering som ska ta ställning till om färdplanens målsättningar uppnåtts.

4.2 Fackuttryck/termer

Undersökningar och studier som refereras till i denna faktapromemoria:

E-barometern helårsrapport 2012 och e-barometern Q3 2013, HUI Research ,
Posten och Svensk Distanshandel

Länk: <http://www.hui.se/statistik-rapporter/index-och-barometrar/e-barometern>

Consumer market study on the functioning of e-commerce and Internet marketing and selling techniques in the retail of goods, GD SANCO, 2011.

2013/14:FPM45

Länk: http://www.civic-consulting.de/project_50.html

Accenture for the European Retail Round Table, European Cross-border E-commerce, januari 2012.

Länk: <http://www.accenture.com/us-en/Pages/insight-european-cross-border-ecommerce.aspx>

Copenhagen Economics (CE), A study on the state of play of EU parcel markets with particular emphasis on e-commerce, juli 2013.

Länk: http://ec.europa.eu/internal_market/post/studies/index_en.htm

Special Eurobarometer 398, oktober 2013.

Länk: http://ec.europa.eu/internal_market/economic_analysis/sm-reports/index_en.htm